

החברותא

בס"ד ערש"ק פ' ויגש ה' טבת תשע"ט

החברותא בטאן פנימי לחברים גליון מס 597

פנינים יקרים

ויגש אליו יהודה וכו' (מד, יח) הנה יוסף צדיק יסוד עולם המשפיע לכל השבטים, אך בלתי אפשר לקבל מזולתו רק בהיות נכנעין לו כמו הלבנה שמקבלת מאור השמש. ומכיון שהשבטים לא נכנעו ליוסף. זאת היתה עצת יוסף לאמור לאחים מרגלים אתם והכריח אותם להביא את בנימין והכל כדי להכניס בלבם הכנעה ובסוף הצליח להביא את יהודה להכנעה וע"י שהכניע את יהודה שהיה המלך וראש לכל השבטים עי"ז נכנעו כולם לו. והנה באמת בעומק לבו היה יהודה מעיקרו בעל ההכנעה כענין מלכות בית דוד כמש"כ ואנכי תולעת ולא איש. אלא שהיה בהעלם ועבודתו של יוסף היה להעלות ולגלות מה שנמצא בעומק הלב של יהודה.

ויגש אליו יהודה וכו' (מד, יח) איתא במ"ד (צג, ג) עה"פ תפוחי זהב במשכיות כסף דבר דבר על אפניו (משלי כה) מה אופן זה מראה פנים מכל צד כך היו דבריו של יהודה נראין לכל צד בשעה שדיבר עם יוסף. עכ"ד. ההסבר לכך כי כאשר הצדיק מתפלל על איש פרטי לפעמים ח"ו יש קטרוג ומעכב תפלת הצדיק לכן יש תקנה לזה להתפלל הכל במחשבתו הרצויה למען כבוד שמו יתברך דהיינו שכל ההשפעות שרוצה להביא לעולם יהיה עבור כבוד שמו יתברך שיתנשא וכו', ומתוך הכלל יושפע על הפרט. (עבודת ישראל)

ויגש אליו יהודה וכו' (מד, יח) איתא בברכות (לא ע"ב) לעולם יסדר שבחו של מקום ואח"כ יתפלל, ואיכא דסבירא ליה איפכא שבכל מיני צער יש שם ניצוץ הקדוש ממנו יתב"ש אלא שהוא בתוך כמה לבושים. וכאשר יתן לב להבין שגם כאן הוא יתב"ש עמו אז הוסר ונתגלה הלבוש ונתבטל הצער. וזהו יסדר שבחו שכבודו מלא כל הארץ ובכל צרתם לו צר אז לא צער כי ממילא יתבטל הצרה אחר שיודע לסדר שבחו בענין הנ"ל וכו'.

כי כמוך כפרעה וכו' (מד, יח) רצה לומר כמו שיש התדמות בבחינת מלכות למטה כך יש התדמות בכל הבחינות, בכך רצה יהודה להלביש ביוסף ההתדמות בבחינת מלכות להשפיע חסד ורחמים מלמעלה. (בת עין)

ויאמר אבינו שבו שברו לנו מעט אוכל (מד, כה) שבו לשון תשובה עי"ז שברו את שונאי ישראל. לנו מלשון לינה אתם תלינו מחשך לאור שיוצא מאפלה לאורה. גם מעט תזכו לעניויות ואתם הממעמים עצמכם נתתי גדולה ודבקות מעין עולם הבא בחיים. וזה מעט אוכל כענין ויחזו ויאכלו וישתו (שמות כד, יא) שהוא הדבקות בו יתב"ש.

ולא יכול יוסף להתאפק וכו' (מה, א) משמע דאם היה יכול להתאפק היה מתאפק עוד עד שילכו כל הנצבים עליו, ומוכח שהיתה תועלת גדולה ממה שממתין להתגלות אליהם, ולמה? והנראה דאחר שמכרו את יוסף למצרים ולא היו נכנעים גרמו בזה שבני ישראל יהיו צריכים לסבול את הגלות בעצמם ואם היו יכולים להתאפק היה מספיק שצדיק הדור יסבול עבור כל הדור. ונראה עוד בכוונת הזה"ק שאם לא היתה מכירת יוסף היה די במה שיוסף לבד יסבול עבדות וענוי על כל ישראל כמו משיח צדקנו שהוא מחולל מפשעינו הסבל להשלים ארבע מאות שנה בארץ לא להם.

ולא עמד איש בהתודע יוסף אל אחיו (מה, א) בעת שאיש יהודי שופך את מר נפשו ולבו להקב"ה הוא כבן המלך המדבר עם אביו שאפילו שרים גדולים אינם רשאים להיות נוכחים אז. (בית אברהם)

ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם (מה, ה) לשון כפול. פרשנו כי איתא בשם האריז"ל עצבות מבטל השגות וזה אל תעצבו ממילא אל יחר בעיניכם וכו' כי תשיגו כי למחיה שלחני אלקים לפניכם. (דברי אמת)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א



שיחת הרא"ש ז"ע"א י"א א' דחול"ה סוכות תשל"ה האבא לזכרו ע"ה א.א.

בשעה שהרבש"ע ברא את העולם היה שלימות לעצמו, בלי שידעו ממנו. אדם הראשון היה אז שלם, ולא היתה כל סיבה שעל ידה יכירו שיש מי שמקיים את כל הבריאה בבחינה של טמיר ונעלם, והוא "השכל הנעלם מכל רעיון". מכיון שעדיין לא ניתנה לאדם הראשון הבחירה הוא היה אז בבחינה של מלאך מבשר ודם, אך בלא בחירה לא היה לו את ההכרה שהוא חי מסיבות. אבל הרבש"ע רצה להיות מפורסם, ושיכירו אותו בבחינה של עשיה, דהיינו מתוך מציאות של בחירה. שהאדם מרגיש שהוא מציאות לעצמו, והוא חי עם עצמו, ומבין מעצמו, ושומע מעצמו, והוא מאמין בעצמו, והוא שלימות בפני עצמו.

לכאורה איך הרבש"ע שייך בכל זה? הרי בכל המציאות הזו אין מקום למציאות השי"ת? אלא שהרבש"ע ברא את האדם באופן שהוא מקבל התעוררות. בכח הבחירה הוא יכול להכיר את מציאותו האמיתית שאין לו קיום בפני עצמו, ומזה הוא מגיע להכרה שיש כח המחיה ומהווה אותו. כי קודם הבחירה האדם חי בשלימות, וחי לעצמו בלי דעת, ולא היה לו יכולת להשיג. וכאשר הרבש"ע נתן לו את הבחירה, וציוה אותו "מכל עץ הגן אכול תאכל ומעץ הדעת לא תאכל" הוא נעשה מציאות בפני עצמו, ושוב אינו בשלימות וכאשר הוא משיג את מציאותו, הוא מכיר שאינו אלא חצי - "חציו לכם", והוא מוכרח להשיג שיש מי שמחיה אותו ומהוה אותו. כי מהיכן ידק זה חי? - מ"חציו לה".

ועל זה אמר דוד "חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך". זה שאתה שפטת אותי ונתת

לי את הבחירה ואז ירדתי ממדריגת השלימות ונהייתי "חצי", זה "צדקך" - עשית את זה בצדק, ועל זה אני מודה לך, כי מתוך זה הגעתי לבחינת "חציו לכם", ומעכשיו אני מוכרח להיות עם הבחירה. כי מכיון שאני לא חי בשלימות אני חי כל הזמן בפחד מחמת הסכנה שאני שרוי בה. כי בשעה שאדם חי בחצי שלו הוא רואה שאין לו כלום, היות שהוא חי רק "בחצי לכם" ואין לו את הסיבה, את ה"חציו לה", וממילא חסר לו השלימות שהיא ההתקשרות ל"חציו לה", שזהו שלימות האמונה ושלימות הקדושה.

הרבש"ע ברא את עולם הבריאה כדי שיהיה מפורסם ע"י האדם, ולשם כך על האדם להגיע לבחינת שלימות כדוגמא של מעלה. אך האדם הוא רק "חצי" ואינו יכול להיות שלימות. השלימות היא בהצטרפות ב' החצאים. כאשר הוא משיג את ה"חציו לכם" ומשיג שכל הקיום שלו הוא רק מ"חציו לה". כי היות שע"י הבחירה האדם ירד ממדריגת השלימות והשלימות נתחלקה לב' חצאים, אי אפשר להשיג את הרבש"ע בהבנה, רק ע"י שמשגי שמצד עצמו אין לו קיום והוא חי עם הכח שמחיה אותו. וההשגה הזו היא האמונה. כי כל עוד שהאדם חי את עצמו הוא מרגיש שיש לו שכל והבנה, כמו שאנו אומרים "וחננו מאתך דעה בינה ודעת", אבל כאשר הוא נמצא בשלימות אוי מתבטלת כל ההבנה שלו והוא נהיה כבהמה בלי דעת, כמו שנאמר "ואנכי בער ולא אדע בהמות הייתי עמך". כי כל הדעת היא רק מכח ש"הייתי עמך", ע"י סיבות ממסובב הסיבות, ובלא "עמך" אין כל הבנה. על זה אנו מבקשים

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א



המשך מעמ' קודם

”וחננו מאתך חכמה בינה ודעת”, דהיינו שנגיע להבנה שאין כל הבנה, יש רק סיבה שמפעילה בי את ההבנה והעשיה. כי לעולם האדם לא עושה כלום. הוא ממש גולם. הרבש”ע ברא את האדם גולם מן האדמה, ותמיד הוא נשאר במציאות של גולם, וגם העבודה שהוא עובד לא ממנו היא.

ואם כן, יש להבין, מהו התפקיד של האדם שהוא כזה גולם? מה דורשים מגולם? כאשר מצפים מעץ שיתן תנובה, אם לא משקים אותו ומזבלים אותו הוא לא מסוגל לתת מאומה. עץ מתפתח רק כאשר משקיעים בו. האדם הוא ג”כ בבחינה זו, בבחינת גולם, ”כי האדם עץ השדה”, וכמו עץ שמעצמו לא יכול לתת כלום ורק ע”י שמשקיעים בו הוא נותן תנובה, כך האדם נותן את תנובתו מכח ההתעוררות שמניעה אותו. פתאום בוערת בו מין אש לרוץ ולעשות.

את האש הזו הוא קיבל ע”י סיבה. ומהי הסיבה? הסיבה היא: בגלל שהאדם הוא כ”כ גולם הוא לא תופס בכלל שהוא גולם, ובגלל שהוא לא קולט שהוא גולם הוא מאבד את הבחירה (לדעת שהוא גולם) והוא נהיה בעיני עצמו מציאות ש(כביכול) יש לה קיום בזכות עצמה. וכאשר הוא נהיה מציאות אין מקום אצלו לטמיר ונעלם, ”השכל הנעלם מכל רעיון”, היות שבעיניו הקיום שלו הוא מכח עצמו ולא מהכח הנעלם. וכיון שהוא לא יודע שהוא גולם הוא נהיה הפועל, והוא מפעיל ועושה פעולות במציאות הטבע. וממילא הוא נהיה מציאות, והוא לא זוכר את הבחירה לדעת מי הוא הפועל אמת. במצב הזה המפעיל האמיתי

שהוא הבורא נעלם, ונהיה בבחינת גלות, דהיינו שכנינתא בגלותא. כי הבריאה שהיא בחינת גולם נהייתה בחינת עשיה בלבד ללא סיבה המפעלת אותה. ואז סיבת כל הסיבות מתעלמת, והאדם נהיה עומד בפני עצמו, לא הקדושה היא שמקיימת אותו. ואפילו שהוא מדבר על הקדושה, זו לא הקדושה. את הפעולה של האדם - שהיא עבורו סיבה של סיפוק ותענוג - הוא מכנה ”קדושה”, והקדושה עצמה היא בגלות. ואז אין את הבחינה של חציו לכם וחציו לה, כיון שהאדם בעיני עצמו הוא שלימות ולא חצי.

אמנם, כמו שאברהם אבינו הכיר את בוראו, ובני ישראל כשיצאו ממצרים ויאמינו בה, באותה בחינה צריך כל אחד להיות, ולחיות את ה”חציו לכם” ו”חציו לה”. כלומר בזמן שהוא עושה את הפעולה הרי מוכרח להיות ”לכם” כי עליו התפקיד לעשות את הפעולה, אבל הוא מוכרח לדעת שבתוך זה יש ”חציו לה”, דהיינו שיש בו סיבה המפעילה אותו. וזה יהיה כאשר ברורה לו המציאות של עצמו ואת כל עשיותיו הוא עושה בבחינת ”גולם”, והוא עצמו בבחינת ”תוהו ובוהו” כמו שהרבש”ע ברא את העולם בבחינה הזו. וכשהוא עושה באופן שכזה, כל פעולה שיוצאת מתחת ידו נהית סיבה ל”חציו לה”, ואז נהיה הכל שלימות - חציו לכם וחציו לה. ומתוך שלימות הביטול מתגלית הבחינה של ”טמיר ונעלם”. כי כאשר הוא משיג את השלימות של בחינת גולם שלו, הוא מכיר שיש נעלם שהוא המפעיל והוא הבורא.

המשך יבוא אי”ה



המשך פנינים יקרים

אל תרגזו בדרך (מה, כד) היינו שדרך עבודתו יתברך הוא לא ברוגזה. הגם דכתיב רגזו ואל תחטאו ואח"ל לעולם ירגזו אדם יצ"ט על יצה"ר, וזהו אחרי שהיצה"ר מתגבר עליו. אבל בדרך כלל האופן הקבוע של אל תרגזו בדרך רק בנחת ובשמחה.

וירא את העגלות אשר שלח יוסף לשאת אתו וכו' (מה, כז) ... מפני שכל אחד אמר אני אתנשא ולכן הם בסוד עגולים שאין להם מקום חבור זה בזה ולא פנים בפנים. ומשם ענין הגלות, ואח"כ יוסף ששמר הברית עי"כ נתעורר מלך "הדר" להחזיר הכלל לבית"ש כי הכל מאתו ולהדר פנים בפנים ולתקנם ואז ותחי רוח יעקב.

ויבא (יעקב) בארה שבע ויזבח זבחים לאלקי אביו יצחק (מז, א) מה שכתוב בלשון בארה ולא בלשון לבאר יש לומר לפי עניות דעתי שיש בכאן רמז בזה שתלה הזבחים באלקי אביו יצחק ולא כשכתוב במקום אחר אלקי יצחק ואלקי יעקב. הרמז בזה שבארה עולה במספר "יצחק" היינו שבא לבחינת יראה ופחד והיראה לא להשתקע ח"ו בעמקי הקליפות כי אנכי ארד עמך וכיון שהשי"ת שם בודאי בטלין כל היראות האלו וכיוצא בהם, לכך לא תירא ממה שאתה ירא והבן.

ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורות לפניו גשנה (מז, כח) רומז לכנסת ישראל כשצריכה להדבק באלקים חיים היא שולחת את הצדיק הנקרא "יהודה" על שם שהוא מלא פיו בברכות והודאות, אל צדיקו של עולם הנקרא יוסף להתחנן לפניו להורות גשנה מלשון הדרכה וגישה איך לגשת לכבודו יתברך שמו. (עבודת ישראל)

וילקט יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים וכו' (מז, יד) יש בזה רמז נפלא על פי אשר קבלתי מאבותי ולה"ה וכו' כי ידוע מאדוני אבי זקני (הבעש"ט) כי התאוות והרהורים זרים הבאים לאדם ח"ו הוא מחמת מדת החסד שנפל, וכאשר האדם חרד על חסד הקדוש יביא למקום נמוך וגרוע בתאוות בהמיות ממש וכאשר בא אל היראה וחס על דבר יקר זה מעורר חסד ורחמים מלא כבודו שהיא השכינה כביכול, וזה יועיל גם כשרואה אחרים בעלי עבירה וע"י שמעלה החסד מעלה גם אותם. (דגל מחנה אפרים)

ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה (מז, כח) רצה לומר שיעקב חי בארץ מצרים בחינת שבע עשרה. מרמז לבחינת שבעים נפש בחינת שבע פעמים עשרה הוא שבעים שהיא בחינת קבלת עול מלכות שמים בשלמות. וכשנסתמו פרשה זו נסתמו בחינת עין - שבעים ונתרופפה בחינת קבלת עול מלכות שמים בשלמות מיד התחיל השעבוד והגלות עד שהקב"ה רצה לזכות את ישראל והרבה להם תורה ומצוות ובזה יצאו מהגלות.

כרע רבץ כאריה וכו' (רמז להכנעה ושפלות (זה"ק חב קד) והוא יאות לזמן שהורד יהודה על פי אחיו דבר משפט של השבטים אבל אחרי שזכה להרים קרנו כאריה מלך שבחיות וכלביא מי יקימנו לראות בצמיחת קרן לדוד. (נועם מגדים להר"א איש הורביץ)

מאשר שמנה לחמו וכו' (מט, ב) אמרו מאשר ולא אשר. ונראה באמרו מאשר ללמד שאוכל פירותיהן בעוה"ז והקרן קיימת לעוה"ב. וזה אמרו מאשר הוספת האות מם מורה על מקצת משכר אשר הוא שמנה לחמו כשעושה לשמה היינו נחת רוח לקונו. והוא יתן מעדני מלך מלכו של עולם מלשון תנו עוז לאלקים יתן-תנו מלשון לימוד שהוא עיקר.

יששכר חמור גרם (מט, כד) רצה לומר יש שכר על ידי זה שהחומר גורם כלומר שמעלה המאכל החומרי בין יסודות השפלות.

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים

02 - 5829688 פקס: 02 - 5325477

ת.ד. 5080 ירושלים 91050



לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

